

Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
de heer R. Tieman
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Uw kenmerk

-

Ons kenmerk

CDS20250190

Datum

9 oktober 2025

Doorkiesnummer

Persoonlijke gegevens

In behandeling bij

Directie

E-mail

Persoonlijke gegevens

Onderwerp: aanbieding rapportage examenafname derde kwartaal 2025

Geachte heer Tieman,

Medio januari hebben wij aangekondigd om per 1 april de tussentijdse toets (TTT) tijdelijk, voor een periode van maximaal een jaar, niet aan te bieden. Deze maatregel is niet lichtzinnig genomen. Zowel de branche als het CBR hechten veel waarde aan deze toets vanwege de onderwijskundige kracht van dit instrument dat zich ook vertaalt in hogere slagingspercentages.

Tegelijkertijd waren begin dit jaar de reserveringstermijnen sinds de coronapandemie te hoog en op veel locaties niet binnen de afgesproken kpi (binnen 7 weken voor een eerste B-examen en binnen 5 weken voor een herexamen). Het doel van het tijdelijk niet aanbieden van de TTT is om de reserveringstermijnen substantieel te laten dalen zodat deze op het overgrote deel van de examenlocaties weer richting de kpi bewegen. Inmiddels hebben we ruim een half jaar achter ons waarin we geen TTT's aanbieden.

Conform afspraak sturen wij u bijgaand de rapportage waarmee wij inzicht geven in de ontwikkeling van de reserveringstermijnen en de effecten van het tijdelijk niet aanbieden van de TTT. Dit betreft de rapportage over het derde kwartaal van 2025.

Rapportage op basis van 'nieuwe' berekening

Tot december 2024 heeft het CBR altijd dezelfde methodiek gehanteerd voor het vaststellen van de reserveringstermijn voor een praktijkexamen. Dit kwam neer op de eerste week op een bepaalde locatie dat nog minimaal 5% van de examencapaciteit beschikbaar was. Dat heeft altijd goed gewerkt omdat onder normale omstandigheden de beschikbaarheid van examencapaciteit steeds verder toeneemt naarmate de gewenste examendatum verder in de toekomst ligt. Ter illustratie: als de reserveringstermijn 5 weken bedroeg betekende dit dat in week 5 nog minimaal 5% capaciteit beschikbaar was. In week 6 was dat dan over het algemeen meer dan 5%, in week

7 nog meer, etc. Door de druk op de examencapaciteit en de wijze waarop het CBR de examen-capaciteit vrijgaf ging dat in de loop van 2024 spaak lopen. Op verzoek van de Tweede Kamer heeft het CBR de wijze waarop de reserveringstermijn wordt vastgesteld en gecommuniceerd aangepast.

Vanaf medio maart van dit jaar wordt een nieuw berekende reserveringstermijn gehanteerd en gepubliceerd op de website van het CBR. De nieuwe methodiek stelt de reserveringstermijn vast op de eerste week dat er minimaal 4 opeenvolgende weken zijn waar nog minimaal 5% capaciteit beschikbaar is. Ter illustratie: als de reserveringstermijn 8 weken bedraagt betekent dit dat er in week 8, 9, 10 en 11 nog minimaal 5% aan examenplekken beschikbaar is. Overigens betekent dit niet dat in de weken voorafgaand aan week 8 er geen enkele plek meer is. In veel gevallen zal een rijsschool ook voor week 8 nog vrije examenplekken kunnen reserveren. Het CBR 'garandeert' daarmee min of meer dat vanaf week 8 er vrijwel altijd plek is. De nieuwe berekening ligt ook ten grondslag aan de reserveringstermijnen die in de rapportage worden genoemd.

Reserveringstermijnen tweede kwartaal: nivellering van reserveringstermijnen resulterend in termijnen die op alle locaties tussen 6 en 14 weken liggen

Vanaf 1 april worden er geen TTT's meer aangeboden en kan alle vrijgekomen capaciteit worden ingezet voor (her)examens. Dit heeft erin geresulteerd dat in de maanden april, mei en juni in totaal ruim 21.000 meer examens B zijn afgenomen dan in dezelfde periode in 2024. Als gevolg daarvan zijn de reserveringstermijnen fors gedaald. Zagen we in het eerste kwartaal nog verschillen van 22 weken tussen locaties, eind juni lagen de reserveringstermijnen voor het eerste B-examen op alle locaties binnen een bandbreedte van 5,6 tot 13,6 weken. Daarnaast is een beperkt deel van de vrijgekomen capaciteit ook ingezet voor de zogenaamde specialisaties (motor en auto met aanhanger) waardoor ook hier de reserveringstermijnen zijn gedaald. Dit is mede gedaan op verzoek van de brancheverenigingen en wordt eveneens gewaardeerd.

Reserveringstermijnen derde kwartaal: verdere daling van reserveringstermijnen resulterend in termijnen die op alle locaties onder de 9 weken liggen

In het derde kwartaal zien we de reserveringstermijnen verder dalen. Capaciteit die niet aan TTT's wordt besteed kan ingezet worden voor (her)examens en de specialisaties. Dit heeft erin geresulteerd dat in de maanden juli, augustus en september in totaal ruim 15.094 meer examens B zijn afgenomen dan in dezelfde periode in 2024. In de periode april tot en met september zijn inmiddels 36.485 meer examens afgenomen dan een jaar geleden. Daarnaast is de aanpak gecontinueerd op het beter verdelen van de capaciteit over de verschillende locaties (het detacheren van examinatoren naar examenlocaties met hogere reserveringstermijnen) waardoor de verschillen tussen de locaties nog verder zijn afgenomen. Eind september lag de maximale reserveringstermijn voor het eerste B-examen op 8,1 weken. De daling wordt herkend door rijsscholen en kandidaten met als gevolg dat het aantal klachten is geminimaliseerd.

Prognose vierde kwartaal: verdere daling reserveringstermijnen

Naar verwachting zullen de reserveringstermijnen in de komende maanden verder gaan dalen. Daarbij blijft het CBR inzetten op het detacheren van examinatoren van locaties waar de reserveringstermijnen al (redelijk) op orde zijn naar locaties waar de termijnen nog iets te lang zijn. Ook blijft het CBR extra capaciteit inzetten op de specialisaties, op verzoek van de branche.

Wel is de verwachting dat rond de Kerstperiode de reserveringstermijnen enigszins op zullen lopen (regulier seizoenseffect). Al met al zijn de vooruitzichten dusdanig dat het CBR het verantwoord acht om gefaseerd de TTT weer terug in het aanbod te nemen.

Gefaseerd terugzetten TTT: vanaf 1 januari weer beschikbaar in Limburg en Zeeland

De maatregel om de TTT tijdelijk te schrappen werpt (conform verwachting) vruchten af en de reserveringstermijnen zijn substantieel gedaald. Dat geeft mogelijkheden om de TTT weer terug in het aanbod te nemen. Wel is het CBR van mening dat voorzichtigheid geboden is en te starten met die regio's waar de reserveringstermijnen laag zijn en de prognose is dat deze onder de kpi blijven als de TTT weer wordt aangeboden. Vooralsnog zijn dat de provincies Limburg en Zeeland waar vanaf 1 januari 2026 weer TTT's worden aangeboden. In de kwartaalrapportage over het vierde kwartaal (begin januari 2026) zal bekeken worden of het terugzetten van TTT's op andere locaties op dat moment weer mogelijk is. De verwachting is dat dan meerdere regio's zullen volgen.

Werven en opleiden nieuwe examinatoren gaat onverminderd door

Voor het terugdringen van de reserveringstermijnen wordt sinds maart 2021 volop ingezet op overwerk, het terughalen van gepensioneerd examinatoren, maar vooral het werven en opleiden van nieuwe examinatoren. Ondanks de krappe arbeidsmarkt zijn er sinds maart 2021 met veel (financiële) inzet inmiddels 229 nieuwe examinatoren bij gekomen. Tegelijkertijd zien we een forse uitstroom door pensionering, deeltijdpensionering en het vertrek van collega's die een nieuwe baan elders vinden. Het CBR blijft onverminderd doorgaan met het werven en opleiden van nieuwe examinatoren. Eind september hebben 44 nieuwe examinatoren die in 2025 uit de opleiding zijn gestroomd hun diploma ontvangen. Daarnaast zijn begin september drie nieuwe klassen met in totaal 35 examinatoren in opleiding gestart.

Slagingspercentages schommelen rond de 50%

Door het tijdelijk niet aanbieden van de TTT is het relevant de slagingspercentages goed in de gaten te houden. Kandidaten die een TTT hebben gedaan laten immers substantieel hogere slagingspercentages zien. Het is dus belangrijk te monitoren of het tijdelijk niet aanbieden van de TTT te grote negatieve effecten heeft op de slagingspercentages. In september komt het gemiddelde slagingspercentage uit op 49,6% (eind juni 49,5%). In vergelijking met het slagingspercentage voor corona (50,4%) is dat een daling van 0,8 procentpunt en ligt daarmee ruim binnen de voorspelde bandbreedte van 0-2%.

Sturen op kwaliteit blijft onverminderd belangrijk

Het CBR ziet het als een zorgelijke ontwikkeling dat de slagingspercentages jaar op jaar dalen. Het advies 'Van Rijles naar Rijonderwijs' van Emile Roemer biedt goede aanknopingspunten voor een kwaliteitsslag. We hopen hier op korte termijn samen met het ministerie en de branche verder uitvoering aan te kunnen geven. Daarnaast blijft het CBR graag in gesprek met het ministerie over mogelijkheden voor meer ruimte in het wettelijk kader om te kunnen differentiëren op kwaliteit.

Mocht u naar aanleiding van de rapportage nog vragen hebben, dan zijn wij uiteraard graag bereid deze te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Persoonlijke gegevens

directeur bedrijfsvoering